

**Orijinal Kaynak:** Heaphy, Linda (2017). “The Practice of Sati (Widow Burning)”, Kashgar.

**Türkçe Kaynak:** Zülâl Zengin tarafından [sosyalbilimler.org](http://sosyalbilimler.org)'da yayımlanmak üzere Türkçeye çevrilmiştir.

**Link:** <https://www.sosyalbilimler.org/sati-dul-kadin-yakma> | **Yayın Tarihi:** 07/09/2019

## Dul Kadın Yakma: Sati Uygulaması

Yükselen feminizm ile eşitlik ve insan haklarına odaklı bu çağda, bir dul kadının kocasının ölüsünün yakıldığı odun yığını üzerinde yanarak ölmesi olan, Hindu sati uygulamasını özümsemek modern dünyamızda zor. Aslında bu uygulama günümüz Hindistan’ında feshedilmiş olup, yasadışıdır, fakat günümüzde meydana gelmekte ve hâlâ bazı Hindular tarafından kadınca bağlılığın ve fedakarlığın nihai şekli olarak görülmektedir.

Sati (suttee olarak da adlandırılır) yakın zamanda dul kalan bir kadının, kocasının ölümü neticesinde ya isteyerek ya güç kullanımıyla ya da zorla intihar ettiği, bazı Hindu topluluklar arasındaki uygulamadır. Satinin en bilindik şekli bir kadının kocasının ölüsünün yakıldığı odun yığını üzerinde yanarak ölmesidir. Fakat kocanın cesediyle birlikte canlı canlı gömülme ve boğulma da dahil, satinin başka şekilleri mevcuttur.

Sati terimi, (hayatta olan) kocası Shiva’yı babası Daksha’nın aşağılamasına dayanmadığı için kendini yakarak öldüren, Dakshayani olarak da bilinen tanrıça Sati’nin orijinal adından türemiştir. Uygulama olarak satiden ilk kez milattan sonra 510’da bugünkü Madhya Pradeş eyaletindeki antik bir kent olan Eran’da böyle bir olayın anısına bir dikilitaş dikildiğinde bahsedilmiştir. Satileri anmak için yerleştirilen taşların sayısı ile kanıtlandığı üzere, özellikle de güney Hindistan’da ve Brahminlerin bu uygulamayı ilk başta kınadıkları gerçeğine rağmen, Hint toplumunun yüksek kastları arasında bu gelenek popülerleşmeye başlamıştır (Auboyer, 2002). Yüzyıllardır bu gelenek, yalnızca kuzeyde, özellikle Racastan ve Bengal eyaletlerinde yaygınlaşacak şekilde, güneyde ortadan kalkmıştır. Hindistan çapında ve asırlar boyunca kapsamlı veri yetersizken, İngiliz Doğu Hindistan Şirketi 1813-1828 dönemi için bilinen vukuların toplam sayısını 8135 olarak kaydetmiştir; diğer bir kaynak 1815-1828 döneminden yılda ortalama 618 belgeli olayla 7941 sayısını vermektedir. Ancak bu sayıların satilerin gerçek sayısını ciddi şekilde azımsadığı muhtemel, çünkü 1823’te sadece Bengal eyaletinde 575 kadın sati uygulamıştır (Hardgrave, 1998).

Tarihsel olarak sati uygulaması, zamanlarının hem eğitimsiz hem de en yüksek rütbeli kadınları tarafından ya da onlar için seçilerek, pek çok kast arasında ve her sosyal düzeyde bulunabilmekteydi. Ortak karar alma etkeni genellikle varlık ya da mülk sahibi olmaydı çünkü dul kadının ölümü üzerine tüm malı kocasının ailesine kalıyordu. Dul kadınları dışlayan bir ülkede sati, ölen bir kocaya kadınca bağlılığın en yüksek ifadesi olarak görülüyordu (Allen & Dwivedi, 1998; Moore, 2004). Sati emsalsiz bir dindarlık eylemi olarak kabul görerek, kadını tüm günahlarından arındırdığı, doğum ve yeniden doğum döngüsünden kurtardığı ve ölen kocasıyla kadının ardından gelecek yedi nesil için kurtuluş sağladığı söyleniyordu (Moore: 2004). Savunucuları, satiyi erdemli kadınlardan gereken davranış olarak yüceltiklerinden dolayı, aksi takdirde kutsal Hindu yazıtlarının yasakladığı ya da caydırdığı intihar olarak görülmüyordu. Sati ayrıca, bazılarının besbelli güçlendirme çabası içinde olduğu romantik

çağrışımlar taşıyordu. Stein (1978) “Ölünün yakıldığı odun yığınınına doğru giden dul kadın tüm halkın dikkatinin nesnesiydi (bir kereliğine) ... Kehanet yeteneğiyle, iyileştirme ve kutsama gücü bahşedilen dul kadın büyük tantana ortasında, büyük hürmetle yakılırdı,” şeklinde belirtmektedir. Kadın ancak kurban edilmeye layık olduğunda erdemli ve dindardı; nihayetinde yakılmak ya da başarısız bir eş olarak görülmek genelde kadının tek seçeneği idi (Stein 1978). Aslında, dul kadının bir “Sati” (İffetli Olan) olmaya karar verdiği noktadan itibaren tam da kendisinden bahsedilmesi, bir birey olarak kadına dair her türlü kişisel atfı ortadan kaldırıyor ve kadını uzak ve dokunulmaz bir bağlama yüceltiyordu. Bireyler olarak çok az değer gördükleri bir kültürde yetişen kadınların satiyi iyi bir eşin davranacağı tek yol olarak görmelerinde şaşırarak pek bir şey yoktur. Alternatif nasıl olsa cazip değildi. Kocasının ölümünden sonra Hintli bir dul kadından, bütün sosyal faaliyetlerden feragat ederek, başını tıraş ederek, sadece haşlanmış pirinç yiyerek ve ince kaba hasır üzerinde uyuyarak, bir estetiğin hayatını yaşaması bekleniyordu (Moore, 2004). Çoğu için, bilhassa kocaları öldüğünde hâlâ kız çocuğu olanlar için ölüm yeğlenmiş olabiliyordu.

Yüzyıllardır, Hindistan sakinlerinin pek çoğu sati uygulamasına karşı çıkmıştır. Sih dini ilk kuruluşundan itibaren satiyi açıkça yasaklamıştır. Sati Babürlüler döneminin Müslüman idarecileri tarafından barbarca bir uygulama olarak görülmüş ve çoğu idareci bu uygulamayı yasaklayan kanunlarla ve fermanlarla geleneği sona erdirmeye çalışmıştır. Pek çok Hindu bilim insanı, satiyi “inti har ve... anlamsız ve boş bir eylem olarak” adlandırarak, satiyeye karşı çıkmıştır hem satinin ortadan kaldırılması yanlıları hem de sati destekçileri kendi pozisyonlarını haklı çıkarmak için Hindu yazıtlarını kullanmaktadır. 18. yüzyılın sonunda Hindistan’a Avrupalıların akın etmesi sati uygulamasının daha önce hiç olmadığı biçimde irdelenmesi anlamına gelmiştir; misyonerler, seyyahlar ve devlet memurları benzer şekilde, “korkunç uygulamaya” yönelik resmî Raj hoşgörüsünü kınamış, sona erdirilmesini istemiştir (Hardgrave, 1998). 1827’de Hindistan’ın Genel Valisi Lord Bentinck, sağlam teolojik temeli olmadığını ileri sürerek, geleneği sonunda bütünüyle yasadışı ilan etmiştir (James, 1998). James ayrıca sati uygulamasının yasadışı ilan edilmesinin Hint dini inançlarına ilk doğrudan hakaret olarak görüldüğüne ve bu sebeple, İngiliz Raj’ının sonunun gelmesinde payı olduğuna işaret etmektedir. Sıradan halk bu konuda ne hissederse hissetsin, 19. yüzyıldaki pek çok Hintli idareci satinin ortadan kaldırılmasını hoş karşılamıştır (Allen & Dwivedi, 1998).

1800’ler boyunca kayda geçen çoğu sati olayı, sati savunucularının bugün bile desteklemeyi sürdürdükleri bir kanı olan, “gönüllü” cesaret ve bağlılık eylemleri olarak betimlenmiştir (Hardgrave, 1998). Hiç olmazsa, sati uygulayan kadınlar rahipler (ödeme olarak kadınların mallarından en iyi eşyayı alan), iki ailenin akrabaları (kadının geriye kalan tüm mallarını ve sayısız nimetleri alan) ve genel mahalle baskısı tarafından teşvik ediliyorlardı. Fakat en azından kayıtlı bazı vakalarda kadınlara uyuşturucu verildiği görülüyor. 1785’te *Calcutta Gazette*’te çıkan “An Account of a Woman Burning Herself, By an Officer” (Bir Memurdan Kendini Yakan Bir Kadının Hikâyesi) başlıklı metinde gözlemci, kadını muhtemelen bhang (marihuana) ya da afyonun etkisi altında, aksi takdirde “telaşsız” olarak betimlemektedir. Kadın ölü yakılan odun yığınınına kaldırıldıktan sonra “kollarını ölü kocasının boynuna sararak, kocasının yanına uzandı. İki kişi hemen bedenlerin üzerinden bir ipi iki kez geçirerek, kazıklara o kadar sıkı bağladılar ki, kadın kalkmaya teşebbüs ederse, onu etkili şekilde engellerdi.”

Yakararak ölüm gerçeği kesinleşir kesinleşmez, pek çok kadın kaderinden kaçmaya çalışmıştır. Kaçamayacaklarından emin olmak için önlemler ve uygulamalar yürürlüğe koyulmuştur. Edward Thompson bir kadının “genellikle cesede halatlarla bağlı olduğunu ya da her iki bedenini ahşap bir örtü gibi üzerlerine kıvrılan uzun bambu kazıklarla sıkıca bağlandığını veya kütüklerin üzerlerine yüklendiğini” yazmıştır. Bu kazıklar, yanmalarının ve dul kadının kaçmasının önlenmesi için devamlı olarak ıslatılıyordu (Parkes, 1850). Kadın kaçmayı başarırca, kendisi ve akrabaları toplumdan dışlanıyordu. 1823’teki bir sati yakılışına ve sonuçlarına görgü tanıklığını açıkça aktaran, 1800’lerin başlarında ikinci derece bir İngiliz devlet memurunun karısı olan, saygıdeğer Fanny Parkes’in anlattığı üzere:

Evi bizim arazimizin kapısına yakın olan zengin bir baniya, bir zahire tüccarı vefat etti; kendisi Hindu’ydu. 7 Kasım’da pazardaki yerliler, adamın dul karısının sati uygulamaya, yani adamın ölüsünün yakıldığı odun yığını üzerinde yanmaya karar verdiğine sevinerek, tamtamları, davulları ve diğer ahenksiz müzik aletleriyle büyük gürültü yapıyorlardı. [İngiliz] sulh hâkimi kadını çağırttı, onu kararından döndürmek için bütün savlarını ileri sürdü ve kadına para teklif etti. Kadının tek cevabı başını yere çarparak, şöyle söylemek oldu: “Kocamla birlikte yanmama izin vermezseniz, sizin mahkemenizde kendimi asarım. Şastralar bir satının dualarının ve beddualarının asla boşa dile getirilmediğini; bizzat büyük tanrıların bunları umursamadan dinleyemeyeceğini söylüyor.”

Bir dul kadın kocasının son nefesini verdiği zamandan ölünün yakıldığı odun yığına çıkana kadar yiyeceğe ya da suya dokunursa, Hindu hukukuna göre cesetle birlikte yakılamaz; bu nedenle sulh hâkimi, açlığın kadını yemek yemek zorunda bırakacağı umuduyla, cesedi kırk sekiz saat bekletti. Kadının başına korumalar dikildi, ama o hiçbir şeye dokunmadı. Kocam satiyi görmek için sulh hâkimine eşlik etti. Yaklaşık beş bin kişi Ganj Nehri’nin kıyılarında toplanmıştı. Ardından ölü yakılan odun yığını dikildi ve kokuşmuş ceset üzerine konuldu; sulh hâkimi insanların yaklaşmasını engellemek için korumalar yerleştirdi. Nehirde yıkandıktan sonra, dul kadın bir meşale yakıp, odun yığınının etrafında yürüdü, yığını ateşe verip, ardından neşeyle üzerine tırmandı, alev aniden tutuşarak parladı; kadın cesedin başını kucağına yerleştirerek oturdu ve alışıldık usulde pek çok kez tekrarladı, ‘Ram, Ram, sati; Ram, Ram, sati’, yani, ‘Tanrım, Tanrım, ben iffetliyim.’

Rüzgâr kızgın ateşi kadının üstüne çektikçe, kadın ıstırap içindeymiş gibi kollarını ve bacaklarını salladı; en sonunda kalkıp, kaçmak için kenara yaklaştı. Kadına hilesiz oyun sunulduğundan ve zorla yakılmadığından emin olmak için yakınlarla yerleştirilen polislerden biri olan bir Hindu, kılıcını kaldırarak kadına vurdu ve zavallı biçare alevlere doğru geri çekildi. Sulh hâkimi polisi yakalayıp hapisaneyeye gönderdi. Kadın yine alevli odun yığınının yanına yaklaştı, epey dışarı atladı ve birkaç yarda ötedeki Ganj Nehri’ne koştu. Kalabalık ve ölü adamın erkek kardeşleri bunu görünce bağırdılar, ‘Kesin onu, başına bambuyla vurun; ellerini ve ayaklarını bağlayın, yine ateşe atın’ ve beyefendilerle polis onları geri ittiğinde, öldürücü niyetlerini yerine getirmek için koşuşturdular.

Kadın biraz su içti ve kırmızı kıyafetinin üstündeki ateşi söndürerek, tekrar odun yığına çıkacağını ve yanacağını söyledi.

Sulh hâkimi elini kadının omuzuna koydu (ki bu, kadının saflığını bozdu) ve şöyle dedi, ‘Kendi kanunlarınıza göre odun yığınına terk ettiğinde, tekrar geri çıkamazsın; bunu men ediyorum. Artık Hindulardan dışlandım, ama ben senin sorumluluğunu üstleneceğim, [Doğu Hindistan] Şirket seni koruyacak ve asla gıdaya ve giyime muhtaç olmayacaksın.’

Sonra kadını bir tahtirevanla koruma altında hastaneye gönderdi. Kalabalıktakiler kadından korkuyla uzak durarak yolu açtı, ama huzurla evlerine döndüler: Hindular kadının kaçışına sinirlenirken, Müslümanlar şöyle diyordu, ‘Kadının kaçması daha iyi oldu, ama yanarak ölmesini görme temasının heba olmasına yazık oldu.’

Sulh hâkimi ve İngiliz beyefendiler orada olmasaydı, kadın ateşi terk ettiğinde ya da dışarı fırladığında, Hindular kadını kesip tekrar içeri atacaklardı ve ‘Kendi isteğiyle sati gerçekleştirdi, biz onu nasıl zorlayabilirdik? Tanrının takdiriydi,’ diyeceklerdi... ‘Yanmanın sana ne faydası olacak?’ diye kenarda izleyenlerden biri sordu. Kadın, ‘Kocamın ailesindeki kadınların hepsi satıydı, neden onları utandırırım? Ben cennete gideceğim, sonrasında dünyada tekrar ortaya çıkacağım ve çok zengin bir adamla evleneceğim,’ diye cevapladı. Yirmi ya da yirmi beş yaşlarındaydı ve biraz malı vardı ki, akrabaları bu mal uğruna kadını bu dünyadan göndermeyi umuyordu.

Toplumdan dışlanmanın sonucu olarak, sati 19. yüzyılda azalmaya başlamış ama Hindistan’ın bazı kısımlarında, özellikle de Hindistan’daki en düşük okuma yazma oranlarından birinin olduğu bir eyalet olan Racastan’da devam etmiştir. 1875’ten 1939’a kadar Baroda’nın Mihrace’si olan III. Sayajirao Gaekwad’ın karısı Chimnabai, Hintli kadınların hakları uğruna yorulmak bilmeyen bir mücadeleciydi. 1927’de birinci Tüm Hindistan Kadınları Konferansı’ndaki konuşmasında satiyi bir lanet olarak adlandırmış, ama kız çocuklarının evlendirilmesi ve peçe geleneği uygulamalarının aksine, bu uygulamanın Hintli kadınlar için artık bir tehdit teşkil etmediğine de dikkat çekmiştir.

1950’lerin sonlarında asil bir sati gerçekleşmiştir. Jodhpur’da Tuğgeneral Jabbar Singh Sisodia’nın dul karısı Sugankunverba tarafından gerçekleştirilen kendini yakma eylemi yasadışı ve sözde gizlice gerçekleşmiştir. Yakın arkadaşı, Baroda’lı Maharani Padmavati Gaekwad 1984’te arkadaşının ölümünü şöyle anlatmıştır:

Kocasını öldürmeden yaklaşık bir ay kadar önce yemeyi ve içmeyi bıraktı. Ev işleriyle ilgilenip, kocasına baktı ve tedavisiyle ilgilendi, ama belli etmeden son dini törenler için gerekli bütün şeyleri bir araya getirdi. Onları neşelendirmek için evlerine giderdim ve bir akşam günbatımından biraz önce, arabayla yerleşkeye girdiğimde, derin, yankılayan bir yarıktan geliyormuş gibi oldukça derinden Ram-Ram okuduğunu duydum. Kocasını iki dakika önce vefat etmişti ve kendisi, kocasını gün doğumunda yakıldığında sati yapacağını çoktan ilan etmişti. Evdekiler kocasının bedeniyle ilgilenirken, kendisi banyosuna gidip, yıkandı ve bavulunda sakladığı, tamamen yeni kıyafetler giydi. Sati için dul kıyafetleri değil, fildişi bilezikler ve diğer şeylerle düğün kıyafetleri giyeriz. Onun seçtiği renk saptaludenen bir tür açık pembeydi. Sisodialar’ın karılarının hiçbiri artık bu rengi giyemez, çünkü artık bu renge ibadet ediliyor. Giyindiğinde, kocasının başı kucağındaiken tüm gece oturdu. İki kez kocasının bedeni terledi ve iki kez şöyle diyerek terini sildi, ‘Neden bu kadar sabırsızsın, benimle geliyorum. Sakin ol. Güneşin ilk ışınları hâlâ gelmedi.’ Sabah oldu ve devarı, kocasının son törenleri gerçekleştirecek erkek kardeşi geldi. Kocasının kardeşi onun niyetinden şüphe edince ayağa kalkarak, cesedin yanında sürekli yaktıkları lambanın üzerine oturdu. Sarisinin eteğiyle alevleri körükledi ve kocasının kardeşi ‘‘Tatmin oldum’’ diyene kadar orada beş dakika oturdu. Normalde, bir sati odun yığınının gittiğinde kendisine bir tören alayı eşlik eder, ama haber tüm şehirde kontrol edilemeyen yangın gibi yayıldı ve insanlar toplanmaya başladı. O zaman dedi ki, ‘‘Yürüyemeyiz, arabaları ve bir kamyon getirin’’ ve bu şekilde büyük yakılma geçidinin girişinde bekleyen polislerden sakındılar. Beni çağırtmış, ama mesajı almadım ve oraya geç gittim. Ben gidene kadar alevler onu göremeyeceğim kadar çok yükselmişti, ama ölene kadar bir saniye bile durmayan, ‘‘Ram-Ram’’ diyen sesini duydum. Bugün ona yalnızca Rajputlar değil herkes tapıyor ve hakkında çok fazla arti ve bhqjan (ilahiler) bestelendi. Yakıldığı odun yığını, insanların içine koymayı sürdürdükleri Hindistan cevizleriyle neredeyse altı ay durmadan yandı.

Bu belirli sati olayıyla ilgili pek çok ilginç nokta bulunmaktadır. Kadın bariz biçimde kocasına derinden bağlıydı ve ölümüyle perişan olmuştu. Ancak kadını intihar etmekten alıkoymak için hiçbir teşebbüste bulunulmamıştır; gerçekten de kayınbiraderi sadece cenaze günü bunu yapıp yapmayacağıyla ve ailenin adına utanç getirip getirmeyeceğiyle

ilgilenmekteydi. Binlerce kişi olayı duyup, yanarak ölme törenine katılmış olsa da yetkililer, yasadışı statüsüne rağmen bunu engellemek için kesinlikle hiçbir şey yapmamıştır. Bu olayın kaydedildiği, en azından 1980'lerin ortalarına kadar, Sugankunverba hâlâ şehit olarak görülüyor, şiirlerde ve şarkılarda ilahlaştırılarak, kendisine ailesinin kadınları tarafından bir aziz gibi tapılıyordu. Hintli yetkililer satinin tamamen kökünü kazımak konusunda ciddi olsalardı, o halde bunun gibi reklamı iyi yapılan gönüllü satiler bu eylemle bağdaştırılan kalıcı cazibeyi ortadan kaldırmak için hiçbir şey yapmamıştır.

Günümüz Hindistan'ında sati nadiren açıkça tartışılıyor. Görünüşte, özellikle gelişmekte olan orta sınıf tarafından, uzun zamandır yasadışı ilan edilmiş ve sadece küçük bir tarihi dipnot olarak ilgi çeken, utanç verici bir uygulama olarak kabul ediliyor. Fakat uygulama özellikle Hindistan'ın kırsal kesimlerinde, 1950'lerden beri meydana gelen belgelenmiş kırktan fazla vakayla devam ediyor (The Team, 2006). Yılda kaydedilen ortalama bir olayla, birtakım anekdota dayalı kanıt çok daha büyük bir sayıda başarılı ve başarısız sati girişimi olduğu izlenimini uyandırıyor (Shiva 2008). Aslında sati taraftarı destekçiler, genellikle erkekler satiye gerçekleştirme, tapınma ve yayma hakkını talep ediyorlar (Parilla 1999). 18 yaşındaki Roop Kanwar'ın iyi belgelenmiş vakası 1987'de Racastan'ın Deorala köyünde meydana gelmiştir. Olayın görgü tanığı raporları, kadının ölümünün gönüllülüğüyle ilgili çelişkili hikâyeler sunuyor: saklanmakta olduğu bir kulübeden sürüklendiği, sakinleştirici verildiği, hazır olduğunda, kayınbiraderine odun yığınını yakmasını bizzat söylediği. Yüzlerce kişi olayda hazır bulunmayı başarmış, sonrasında "safî anne" olarak yüceltilmiştir. Hindistan'ın her tarafından adanmışlar ona saygı gösterisinde bulunmak için tapınağına akın ederek, köye devasa hasılat ve statü getirmiştir. Bu olay kent merkezlerinde kamuoyu protestoları doğurmuş, modern bir Hint ideolojisinin oldukça geleneksel olana karşı rekabetine olanak tanımıştır. Kanwar'ın ölümünün ardından, satinin "kendi geleneklerinin temel bir parçası olduğunu; satinin meşrulaştırılmasının reddedilmesinin Rajputları kasıtlı bir ötekileştirme olduğunu" (Kumar, 1995) söyleyen eğitimli genç Rajput erkeklerinin yönettiği ve desteklediği Sati Dharma Raksha Samiti veya Sati Dinini Koruma Komitesi oluşturulmuştur (Hawley, 1994). Kanwar'ın satisi gelecek olayların gerçekleşmesini ve yüceltilmesini engellemek için eyalet düzeyinde yasaların oluşturulmasına ve merkezî Hindistan hükümetinin 1987'de Sati (Engelleme) Komisyonu Yasası'nın oluşturulmasına öncülük etmiştir. Ancak iki ayrı soruşturma süresince, Kanwar'ın cinayetiyle, cinayetine karışmakla ya da cinayetin yüceltilmesiyle suçlanan 56 kişinin hepsi sonradan beraat etmiştir.

Başka sati olayları meydana gelmeye devam ediyor. Elli beş yaşındaki Charan Shah'ın 1999'da Uttar Pradeş'teki Satpura köyünde kendini yakarak öldürmesi, görgü tanıklarının resmî soruşturmalarda iş birliği yapmayı reddetmelerinden dolayı bir muamma. Shah'ın intiharı göze çarpmakta, çünkü saygıdeğer bir kadın akademisyen olan Madhu Kishwar tarafından sati uygulamasını belli ki meşrulaştıran ve Sati (Engelleme) Komisyonu Yasası'nın feshedilmesini talep eden, iğneleyici bir makalenin yayımlanmasına yol açmıştır (Manushi, Sayı 115'te yayımlandı). Mayıs 2006'da 35 yaşında bir kadın olan Vidyawati iddiaya göre, Uttar Pradeş'teki Rari-Bujurg köyünde kocasının yakıldığı odun yığınını atladi. Ağustos 2006'da 40 yaşında bir kadın olan Janakrani, Sagar bölgesinde kocasının yakıldığı odun yığınının üstüne atlayarak sati gerçekleştirdi.

Her bir olaydan sonraki kamuoyu protestolarının ardından, bir sati olayını kenardan izleyen olmayı bile artık yasadışı yapan pek çok reform kabul edildi. Diğer tedbirler, kurbanların külleri üzerine tapınakların dikilmesi, ölünün yakıldığı odun yığınının mevkiine hac yapılmasının teşvik edilmesi ve bu mevkiilerle hacılardan herhangi bir gelir elde edilmesi de dahil, kurbanların yüceltilmelerini durdurma çabalarını içeriyor. Ancak Hindistan'daki sati geleneğinin gerçekten de çok karmaşık olduğunu kabul etmek gerekiyor. Devlet ve ülke çapında, bu eylemi ve yüceltilmesini yasaklayan yasaların varlığına rağmen, her yıl olaylar meydana gelmeye devam ediyor ve gittikçe artmakta olabilir. Hintli bir feministin dikkat çektiği üzere, bu olaylar derinlemesine sadık olunan ve derinlemesine değer verilen normların basitçe yasa çıkartılarak değiştirilemeyeceğini doğruluyor (Shiva, 2008).

### **Kaynakça ve İlave Okumalar**

Allen, Charles & Dwivedi, Sharada. (1998). *Lives of the Indian Princes*. Arena Edition, Mumbai.

Auboyer, Jeannine. (2002). *Daily Life in Ancient India: From 200 BC to 700 AD*. Phoenix Press, London.

Hardgrave, Robert L, Jr. (1998). "The Representation of Sati: Four Eighteenth Century Etchings by Baltazard Solvyns". *Bengal Past and Present*, 117: 57-80. Tekrar Basım <http://www.laits.utexas.edu/solvyns-project/Satiart.rft.html>. Erişim: 1 Ağustos 2010.

Hawley, John Stratton. (1994). *Sati, the Blessing and the Curse: The Burning of Wives in India*. Oxford University Press, New York.

James, Lawrence. (1998). *Raj: the Making and Unmaking of British India*. The Softback Preview, Great Britan.

Kishwar, Madhu. (date unknown). "Deadly Laws and Zealous Reformers". *Manushi*, Sayı: 115. Tekrar Basım. <http://www.indiatogether.org/manushi/issue115/madhu.htm>. Erişim: 2 Ağustos 2010.

Kumar, Radha. (1995). "From Chipko to Sati: The Contemporary Indian Women's Movement". *The Challenge of Local Feminisms: Women's Movements in Global Perspective*. Amrita Basu, ed. Westview Press, Boulder.

Moore, Lucy. (2004). *Maharanis: The Extraordinary Tale of Four Indian Queens and Their Journey from Purdah to Parliament*. Penguin Books, India.

Parrilla, Vanessa. (1999). *Sati: Virtuous Woman Through Self-Sacrifice*. Tekrar Basım <http://www.csuchico.edu/~cheinz/syllabi/asst001/spring99/parrilla/parr1.htm>. Erişim: Ağustos 2010.

Parkes, Fanny. (1850). *Wanderings of a Pilgrim in Search of the Picturesque, during Four-and-Twenty Years in the East; With Revelations of Life in the Zenana*. Pelham Richardson, London.

Shakuntala Rao Shastri. (1960). *Women in the Sacred Laws: The Later Law Books*. Tekrar Basım. [http://www.hindubooks.org/women\\_in\\_the\\_sacredlaws](http://www.hindubooks.org/women_in_the_sacredlaws). Erişim: 25 Temmuz 2010.

Shiva. (2008). *Widow Burning. India Facts*. <http://india-facts.com/news/women-abuse/2008122152/widow-burning-sati>. Erişim: 2 Ağustos 2010.

Stein, DK. (1978). *Women to Burn: Suttee as a Normative Institution*. Signs 4 (2): 253-268. University of Chicago Press.

The Team. (2006). *SATI Resurfaces in MP. Published in A Different Stroke of News Views from India*. Erişim: 2 Ağustos 2010.

Wikipedia. *Sati (Practice)*. Erişim: 25 Temmuz 2014.

\*\*\*

**Kayda Değer Akademik Metinler** mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan **sosyalbilimler.org**, sosyal bilimler alanında çalışma yürüten her bireyin yararlanmasına veya katkı sunmasına açık akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için **sosyalbilimler.org/hakkinda** sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube’da **@sobilorg** kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*’i takip edebilirsiniz.

**sosyalbilimler.org/abonelik** sayfasından e-bülten abonesi olarak, her pazar günü, o hafta içinde sosyalbilimler.org’da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.